

Ex/SAN/UG/MAJOR/3.2/2025

BACHELOR OF ARTS EXAMINATION, 2025

(2nd Year, 1st Semester)

SANSKRIT (HONOURS)

COURSE : 3.2

[Concept of Syntax in Pāṇinian System of Grammar]

Time : 2 Hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः-

CO-3

१. अधःप्रदत्तेषु सूत्रद्वयं सोदाहरणं व्याख्यायताम्। 5×2=10
(क) अकथितं च।
(ख) कर्मणा यमभिप्रैति स मम्प्रदानम्।
(ग) ध्रुवमपायेऽपादानम्।
(घ) आधारोऽधिकरणम्।

CO-4

२. निम्नलिखितेषु द्वयोर्व्याख्या कार्या- 5×2=10
(क) प्रत्ययार्थं परिमाणे प्रकृत्यर्थोऽभेदेन संसर्गेण विशेषणम्, प्रत्ययार्थस्तु परिच्छेद्यपरिच्छेदकभावेन व्रीहौ विशेषणमिति विवेकः।

SANS-1230

[Turn Over]

(2)

- (ख) चेष्टायं किम्-मनसा हरिं ब्रजति। अनध्वनि इति किम्-पन्थानं गच्छति।
(ग) सूत्रे ज्ञानसामान्यार्थानामेव ग्रहणम्, न तु तद्विशेषार्थानामित्यनेन ज्ञाप्यते।
(घ) विभाषेति योगविभागाद्गुणे स्त्रियां च क्वचित्।

३. अधोलिखितेषु द्वयोः सोदाहरणं व्याख्या कार्या- 5×2=10

- (क) एकं द्विकं त्रिकं चाथ चतुष्कं पञ्चकं तथा।
नामार्थ इति सर्वेऽमी पक्षाः शास्त्रे निरूपिताः॥
(ख) द्वव्यादिविषयो हेतुः कारकं नियतक्रियम्।
अनाश्रिते तु व्यापारे निमित्तं हेतुरिष्यते॥
(ग) क्रियाया द्योतको नायं संबन्धस्य न वाचकः।
नापि क्रियापदाक्षेपी संबन्धस्य तु भेदकः।

★ ★ ★

SANS-1230

XX24(113)—60